

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 1 mars 1895, kl. 1 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af § 60 regeringsformen.

Uti § 60 regeringsformen stadgas, att »allmänna afgifter af hvad namn och beskaffenhet som helst ej må, utan Riksdagens samtycke, kunna förhöjas, tullen å inkommande och utgående spanmål allena undantagen».

Under framhållande, bland annat, hurusom sistnämnda bestämmelse utgjorde ett undantag från den i 57 § regeringsformen fastställda viktiga grundsats, att Riksdagen allena eger utöfva svenska folkets urgamla rätt att sig beskatta, samt med uttalande af den uppfattning, att omförmälda undantag under nuvarande förhållanden innebure en icke blott onödig, utan rent af olämplig och farlig möjlighet för Kongl. Maj:t att ingripa i Riksdagens bevillnings- och beskattningsrätt, har, i en från Andra Kammaren till utskottet hänvisad motion, n:o 125, herr *J. Olsson* från Stockholm föreslagit, att Riksdagen måtte, såsom hvilande i grundlagsenlig ordning, antaga den förändring i § 60 regeringsformen, att orden: »tullen å inkommande och utgående spanmål allena undantagen» i andra punkten uteslutas.

Ifrågavarande stadgande kunde, säger motionären, möjligen hafva skäl för sig på den tid, då Riksdagarne endast sammanträdde hvar femte eller hvar tredje år, och då t. ex. ett missväxtår kunde påkalla en skyndsammare reglering af spanmålstillgången. Men sedan Riksdagarne numera årligen återkomme och det icke heller i nödfall mötte några större svårigheter eller kostnader att sammankalla urtima Riksdag, syntes inga grundade skäl längre förefinnas för ett bibehållande af Kongl. Maj:ts rätt att Riksdagen ohörd pålägga en så känbar beskattning som den på brödfödan.

Bih. till Riksd. Prot. 1895. 3 Saml. 1 Häft. (N:o 1.)

Utskottet anser de skäl, motionären anført för upphäfvande af ifrågavarande undantagsbestämmelse, ingalunda vara af den betydelse, att de böra föranleda bifall till motionärens förslag. Den omständigheten, att numera Riksdagen årligen sammanträder, har visserligen minskat behofvet af berörda bestämmelses tillämpning, men under senare tider hafva jemväl i andra hänseenden inträdt förändrade förhållanden, som göra dess bibehållande erforderligt. Den oerhörda utveckling, kommunikationsväsendet i våra dagar uppnått, gör det nemligen möjligt, att, långt innan definitivt beslut om ett föreliggande förslag till spanmålstillens höjande hunnit af Riksdagen fattas, så stora massor af spanmål kunna till riket införas, att verkningarna af en sedan beslutad tullförhöjning för långa tider omintetgöras. Häri ligger enligt utskottets åsigt ett afgörande skäl för bibehållande af den rätt, som Konungen genom nu ifrågavarande stadgande eger, och utskottet, som ej kan dela motionärens uppfattning att detta stadgande skulle innebära en onödig och farlig möjlighet för Kongl. Maj:t att ingripa i Riksdagens beskattningsrätt, finner det vara uppenbart, att användningen af den Konungen nu medgifna rätt utgör ett lämpligt medel att bereda Riksdagen nödig tid att, ostörd af farhågor för en i spekulationssyfte föranstaltad spanmålsimport, öfverväga och besluta de tullsatser, som Riksdagen må finna erforderliga.

Utskottet hemställer alltså,

att motionen icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 Mars 1895.

På utskottets vägnar:

O. BERGIUS.

Reservationer:

af herrar *Boström, Elowson, Olsson* i Maglehult, *Vahlin, Bengtsson, Dahn, Gyllensvärd* och *Johnsson*.